

MANIFEST PELS DRETS I NECESSITATS INFANTOJUVENILS

Com a professionals de la psicologia de la infància, la joventut i les famílies ens veiem en la responsabilitat deontològica d'informar de les potencials **conseqüències de les mesures actuals**, implementades per gestionar la crisi ocasionada per la COVID-19, sobre la **salut psicosocial de la infància i l'adolescència**. Segons l'Organització Mundial de la Salut, la salut és l'estat complet de benestar físic, mental i social, no només l'absència de malalties.

La **situació actual global** pot ser viscuda amb estrès psicosocial per part d'infants i joves, cosa que pot promoure respostes resilients (superació de les adversitats) o traumàtiques (desconnexió de la pròpia vivència en sentir que els recursos d'afrontament dels quals es disposa són inferiors als que la situació requereix per superar-la). La **resposta a situacions potencialment estressants** depèn de diverses variables: característiques de l'esdeveniment, la vivència d'aquest, la salut mental prèvia de l'infant o jove, la seva edat, la resposta emocional de les persones adultes que el/la cuiden i l'acompanyament emocional que rebin per part de les persones referents.

Valorem que l'**impacte psicològic de les mesures** per evitar contagis pot representar un element estressor afegit a la complexitat de la situació actual i, en certs casos, pot arribar a actuar en detriment a la resposta de resiliència per afrontar l'estrès. A llarg termini pot derivar en la incidència de malalties, no només mentals, sinó físiques. En aquest context, assegurar que les **necessitats infantojuvenils psicològiques** estiguin cobertes és un factor de protecció i prevenció pel **desenvolupament sa de la personalitat**, per afavorir la salut integral en l'adulthood.

Per exemple, una necessitat bàsica de les etapes infantils i juvenils és **veure la cara** completa de les persones amb qui s'interactua. El 90% del missatge en l'intercanvi comunicatiu en la infància és no verbal. Veure el rostre de l'altra persona és necessari per poder-se regular emocionalment, desenvolupar l'empatia, desenvolupar habilitats socials, adquirir el llenguatge i mantenir un nivell d'equilibri mental, per sobre d'un estat d'alerta derivat de la manca d'accés a una informació bàsica pel benestar i pel desenvolupament. Segons estudis diversos en la història de la psicologia, està demostrat que **el contacte i la socialització** són també necessitats bàsiques pel creixement evolutiu i per la sensació de seguretat, en tant que són inherents a la nostra espècie com a éssers gregaris.

Sabem, segons un estudi publicat per l'Hospital Sant Joan de Déu, que 1 de cada 4 infants-joves confinats han presentat signes d'ansietat/depressió. Aquests símptomes, en interacció amb les mesures aplicades de forma sostinguda en el temps (**ús de mascareta, distància física, rentat repetitiu de mans, aïllament social**, etc.) i amb les variables de risc esmentades més amunt, poden generar efectes psicosocials alarmants en diferents graus d'intensitat i gravetat, com ara:

- Afectar el desenvolupament de la **seguretat bàsica**, donant lloc a la por, l'angoixa, l'obsessió i la inhibició.
- Interferir en la **construcció de l'autoestima**, donant lloc a la inhibició de les potencialitats.
- Interferir en la **construcció de la personalitat**, donant lloc a la dissociació o desconnexió.

- Afectar la **regulació emocional**, donant lloc a alteracions de l'estat d'ànim i respostes impulsives.
- Accentuar les **dificultats respiratòries**, que afecten la salut fisiològica i la gestió de **les emocions**.
- Interferir en el desenvolupament de l'**empatia**, la **comunicació** i els **hàbits interpersonals**, donant lloc a aïllament, conductes evitatives i trastorns adaptatius.
- Afectar la sensació de **benestar**, donant lloc a la sensació de **culpabilitat i amenaça generalitzades**.
- Interferir en l'**autonomia**, la iniciativa, la interdependència i la llibertat d'acció, donant lloc a la **dependència, la submissió, el dubte i la vergonya**.
- Fomentar la **distorsió del propi autoconcepte**.
- Alimentar el sentiment d'**exclusió i estigmatització**.
- Augmentar la **segregació** de l'alumnat amb **diversitat funcional**.
- Potenciar les **dificultats d'aprenentatge**.
- Fomentar l'aparició de simptomatologia pròpia de quadres d'**estrès infantojuvenil**.

Les condicions anteriors són factors de risc a nivell neuropsicològic i desencadenen la producció de **cortisol** -hormona de l'estrès- que prepara el sistema nerviós per afrontar una amenaça o situació traumàtica (lluita, fugida o paràlisi), en detriment de l'**oxitocina** -hormona del contacte humà-, la **serotonina** -hormona de la felicitat- i la **dopamina** -hormona del plaer. Si aquestes condicions neurofisiològiques es mantenen, a mig o a llarg termini, poden generar un desequilibri neurofisiològic amb repercussions psicosocials. Això pot significar que el sistema nerviós quedi ressentit en la seva capacitat d'auto-regulació i afectar altres sistemes com l'endocrí o l'immunitari, deprimint la seva funció de protegir l'organisme envers possibles desafiaments quotidians.

Diversos **estudis avaluen el risc de les repercussions psicosocials en la població infantil i juvenil d'altres pandèmies** recents d'ordre mundial (la grip A 2009 o l'epidèmia de SARS de 2002 i 2003). El 30% dels i les joves amb exposició a una epidèmia i les mesures preses per controlar-la desenvolupen símptomes de **Trastorn per Estrès Post-Traumàtic**. En infants i joves en situació de quarantena, les puntuacions reflecteixen una major gravetat del trastorn, en què augmenta la simptomatologia clínica greu, com l'ansietat, la depressió o fins i tot el risc de suïcidi.

D'altra banda, nombroses fonts mèdiques i científiques contrastades apunten la **baixa o inexistent capacitat transmissora** de la COVID-19 en infants menors de 17 anys, especialment en infants asimptomàtics (investigacions realitzades a Sant Joan de Déu i Vall d'Hebron).

És per totes aquestes raons que ens posem al servei i al costat de la **comunitat educativa** i de les **famílies**. Valorem que aquests col·lectius estan assumint molta responsabilitat i un suport deficitari en la cura de la infància i la joventut.

Recordem que les mesures implementades no només poden estar desatenent les necessitats de la infància i l'adolescència, sinó que suposen **una vulneració de drets fonamentals, com el dret a la dignitat i a l'expressió lliure, i atempten contra la seva integritat moral**, segons es descriu a la Llei 14/2010 dels Drets i oportunitats en la Infància i Adolescència, de la Generalitat de Catalunya, la Convenció sobre els drets de l'infant

(Nacions Unides, 1989) i la Declaració Universal dels Drets de l'Infant (Assemblea General Nacions Unides (1959) i la Llei Orgànica del Codi Penal (BOE 24 de novembre de 1995).

Així doncs, **reclamem que la implementació de les mesures tingui en compte de manera sòlida dites necessitats i drets infantojuvenils.**

Reclamem que es busquin alternatives per preservar la salut mental en la infància i l'adolescència, de manera que aquesta i la salut física siguin compatibles.

Per això, demanem:

- Abstenir-se d'usar la **mascareta** al grup bombolla, als espais exteriors i en tot el centre educatiu.
- Abstenir-se de mantenir la **distància de seguretat** al grup bombolla, en espais exteriors, i en tot el centre educatiu.
- Dotar al professorat de **mascaretes transparents** per a l'àmbit escolar.
- Oferir espais terapèutics, per al professorat i l'alumnat, d'elaboració psicològica de les **emocions traumàtiques** viscudes durant el confinament.
- Oferir més **suport psicològic subvencionat** a les famílies, infants i docents que ho requereixin.
- Involucrar tota mena de **professionals de la infància** en les decisions polítiques sobre la gestió de la crisi actual.
- Dotar de més **espais públics i exteriors** destinats a la infància per reduir el temps a l'interior, sobretot en els centres educatius.

Incloure més contacte amb la natura al currículum educatiu (la natura promou la consciència d'un/a mateix/a i de l'entorn, i estimula habilitats com la creativitat, l'autodisciplina, la concentració, la resolució de problemes, la cooperació, la flexibilitat, la psicomotricitat, la sensorialitat, i la intel·ligència emocional, a més d'atenuar l'estrès, l'ansietat i la depressió).

Autores del text:

Lara Terradas Campanario, psicòloga (número col·legiada 15613)

Gus Bas Planas, psicòleg (número col·legiat 12239)

Tamara Depares, filòsofa i psicoterapeuta

Cristina Salvia Farré, psicòloga (número col·legiada 16367)

SI T'ARRIBA EL PDF I EL VOLS SIGNAR I CONTRIBUIR A LA SEVA DIFUSIÓ, [FES-HO AQUÍ!](#)

A SOTA TROBARÀS ELS ENLLAÇOS DE TOTS ELS ESTUDIS QUE ESMENTEM I ALTRES ENLLAÇOS A WEBGRAFIA COMPLEMENTÀRIA QUE HEM UTILITZAT.

ESCOLA: educació i mesures

“La vuelta al cole”, de Gus Bas, psicòleg i terapeuta familiar. Disponible a:

<https://www.gusbas.net/ca/la-vuelta-al-cole>

“La violencia emocional de las medidas sanitarias en la escuela”, de Lara Terradas, psicòloga i terapeuta corporal que atén infància i famílies. Disponible a:

<https://laraterradas.com/2020/08/29/la-violencia-emocional-de-las-medidas-sanitarias-en-la-escuela/>

<https://laraterradas.com/2020/09/14/la-violencia-emocional-de-las-medidas-sanitarias-en-la-escuela-ii/>

“Las medida en la infancia durante el COVID-19”, carta oberta de Susanna d'Ambrosio, metge psiquiatra i psicoterapeuta perinatal. Disponible a:

<http://www.acompanyamentfamiliar.com//es/articulos/efectos-de-las-medidas-en-la-infancia-durante-el-covid>

“El COVID-19 y el impacto en las escuelas”, de Verónica Antón, psicòloga especialista en intervenció sistèmica en infants i adolescents. 09/05/2020. Disponible a:

<https://sendabcn.com/el-covid-19-y-el-impacto-en-las-escuelas/>

“La tornada a l'escola amb els límits COVID”, de Doa Rodríguez, psicòloga especialista en intervencions familiars sistèmiques. 16/10/2020. Disponible a:

<https://sendabcn.com/la-vita-e-bella-tornada-a-lescola-amb-els-limites-covid/>

“Ningún coronavirus puede reinar en la escuela”. Carta oberta de Heike Freire, pedagoga experta en infància i innovació educativa. 09/06/2020. Disponible a:

<https://www.heikefreire.com/2020/06/carta-abierta-coronavirus-escuela.html>

“Creixen les alternatives pedagògiques en la pandèmia”. Emissió de *L'ofici d'educar (El suplement)*. Catalunya Ràdio. 04/10/2020. Disponible a:

<https://www.ccma.cat/catradio/alacarta/lofici-deducar/creixen-les-alternatives-pedagogiques-en-pandemia/audio/1080012/>

“Cuando el maestro es el bosque o la playa”, de Beatriz Lucas, periodista. *El País*.

15/11/2020. Disponible a:

<https://elpais.com/educacion/2020-11-14/cuando-el-maestro-es-el-bosque-o-la-playa.html>

“La pandèmia dona una empenta per fer l'escola a l'aire lliure”, d'Elisabet Pedrosa, escriptora i presentadora de *L'ofici d'educar (El suplement)*. CCMA. 13/11/2020. Disponible a:

<https://www.ccma.cat/catradio/lofici-deducar/la-pandemia-dona-una-empenta-per-fer-lescola-a-laire-lliure/noticia/3059578/>

FAMÍLIA: educació i mesures

“Com s’entén el que no s’entén”, d’Anna Carreras, sociòloga i educadora. 05/11/2020.

Disponible a:

<https://coeducaccio.coop/reflexions-des-de-dins/com-senten-el-que-no-senten/>

Presentació d’El Tercer Grup a Unidos por la vida. 15/10/2020. Disponible a:

<https://lbry.tv/@TimeForTruth-Alish:d/EL-TERCER-GRUP:8>

PSICOLOGIA: efectes psicoemocionals de les mesures

“Hambre de piel: el fenómeno neurológico que explica por qué la falta de contacto físico en la pandemia de coronavirus también daña la salud”. Article publicat a Infobae.

12/15/2020. Disponible a:

<https://www.infobae.com/america/ciencia-america/2020/05/12/hambre-de-piel-el-fenomeno-neurologico-que-explica-por-que-la-falta-de-contacto-fisico-en-la-pandemia-de-coronavirus-tambien-dana-la-salud/>

“La pandèmia afecta la salut mental de més de la meitat dels usuaris atesos per la Creu Roja”. Article de la CCMA. 09/10/2020. Disponible a:

<https://www.ccma.cat/324/la-pandemia-afecta-la-salut-mental-de-mes-de-la-meitat-dels-usuaris-atesos-per-la-creu-roja/noticia/3052081/>

“No hi ha ningú pensant en les conseqüències psicològiques de la pandèmia”. Emissió del *Via Lliure*. RAC1. 25/10/2020. Disponible a:

<https://www.rac1.cat/programes/via-lliure/20201024/484278669203/consequencias-psicologicas-pandemia-liliana-arroyo-manuel-armayones.html>

“Infancia y Covid-19: impacto y gestión de la ‘nueva normalidad’”. Article de Faros, Observatori de salut de la infància i l’adolescència de l’Hospital Sant Joan de Déu. 20/11/2020.

Disponible a:

<https://faros.hsjdbcn.org/es/articulo/infancia-covid-19-impacto-gestion-nueva-normalidad>

“La infancia, la gran perjudicada por la pandemia”, d’Ester Massó, professora de filosofia moral. *El País*. 27/10/2020. Disponible a:

<https://www.elpaisdigital.com.ar/contenido/la-infancia-la-gran-perjudicada-por-la-pandemia/28820>

“Prioritising children’s rights in the COVID-19 response”. *The Lancet*. 04/07/2020.

Disponible a:

[https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanchi/PIIS2352-4642\(20\)30172-3.pdf](https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lanchi/PIIS2352-4642(20)30172-3.pdf)

“La pandèmia pot potenciar trastorns mentals en persones amb síndrome de Down”, de Mireia Expósito, periodista. *Nació Digital*. 29/10/2020. Disponible a: <https://www.naciodigital.cat/noticia/210856/pandemia-pot-potenciar-trastorns-mentals-per-sones-amb-sindrome-down>

“Els professionals de la psicologia alerten del desgast psicològic que pateix la població degut a la pandèmia”, d’Alba Alfageme, psicòloga. *Betevé*. 29/10/2020. Disponible a: <https://beteve.cat/societat/impacte-psicologic-pandemia-salut-mental-coronavirus/>

“Acompañamiento emocional y educativo en tiempos en Covid”. Webinar de Senda - Educació viva i acompanyament familiar. Youtube. 30/10/2020. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=5xgXuqN5F6E&ab_channel=SENDA-Educaci%C3%B3nViva-Acompa%C3%B1amientoFamiliar

“El futuro de los niños covidianos”. Webinar de Heike Freire. Youtube. 11/10/2020. Disponible a: https://www.youtube.com/watch?v=1ZrkE7BxXoM&t=521s&ab_channel=HeikeFreire

“Company de moixaines”. Article de la CCMA. 12/11/2020. Disponible a: <http://www.ccma.cat/324/belgica-crea-el-company-de-moixaines-algu-que-et-pot-venir-a-veure-en-el-confinament/noticia/3059268>

“No, los niños no se están adaptando bien”, d’Ester Ramírez i Matos, psicòloga i terapeuta familiar. 14/10/2020. Disponible a: <https://saludmentalperinatal.es/2020/11/14/no-los-ninos-no-se-estan-adaptando-bien/>

“Mascarilla y maltrato infantil”, de Magdalena del Amo, periodista, escriptora i editora. 5/10/2020. Disponible a: <https://www.periodistadigital.com/politica/opinion/20201005/mascarilla-maltrato-infantil-noticia-689404375928/>

“Efectos de la mascarilla”, d’Antonio D. Galera. Universitat Autònoma de Barcelona. 9/10/2020. Disponible a: <http://www.docentesporlaverdad.org/wp-content/uploads/2020/11/EfectosDeLaMascarillaAntonioGalera.pdf>

“Informe mascarillas”. Informe de Psicólogos por la verdad. 2020. Disponible a: <http://www.docentesporlaverdad.org/wp-content/uploads/2020/11/InformeMascarillasPsicologos.pdf>

“Impacto psíquico de la pandemia”, de Franz Ruppert, professor i doctor. 20/07/2020. Disponible a: <https://acu2020.org/wp-content/uploads/2020/07/IMPACTO-PSIQUICO-DE-LA-PANDEMIA.pdf>

“Salud Mental en la Infancia y la Adolescencia en la era del COVID-19. Evidencias y Recomendaciones de las Asociaciones Profesionales de Psiquiatría y Psicología Clínica”, de AEPCP, AEPNYA, ANPIR, SEP i SEYPNA. 2020. Disponible a:
<https://documentcloud.adobe.com/link/review?uri=urn:aaid:scds:US:12391696-a933-4ddf-9511-e988dd567b12>

“Estrategias escolares informadas sobre el trauma durante Covid-19”. Full informatiu de National Child Traumatic Stress Network”. 2020. Disponible a:
<https://www.nctsn.org/resources/trauma-informed-school-strategies-during-covid-19>

“Jugar en tiempos de pandemia”, d’Eulàlia Solé Altimira, psicomotricista en l’àmbit educatiu, preventiu i terapèutic. 29/10/2020. Disponible a:
<http://acompanyamentfamiliar.com/es/articulos/jugar-en-tiempos-de-pandemia>

PEDIATRIA: estudis mèdics

“Papel de los niños y niñas en la transmisión intrafamiliar del SARS-CoV-2 (COPEDI-CAT)”. Estudi de l’Hospital de la Vall d’Hebron. 27/10/2020. Disponible a:
<https://www.redaccionmedica.com/secciones/pediatria/covid-ninos-poco-transmisores-estudio-cataluna-pediatria-9644>

“Derechos de la infancia y Covid-19”. Webinar de J.M. Paricio Talayero, pediatra. Youtube. Disponible a:
<https://saludmentalperinatal.es/product/derechos-infancia-covid-coronavirus-paricio/>
https://www.youtube.com/watch?v=l6jC7AkNY7s&ab_channel=InstitutoEuropeodeSaludMentalPerinatal

“Transmissió en infants”. Estudi de Hospital Sant Joan de Déu, de KidsCorona. 26/08/2020. Disponible a:
<https://www.sjdhospitalbarcelona.org/ca/kiscorona/nens-nenes-transmissors-malaltia>

“Children, school and COVID-19”, de RIVM, Instituto Nacional de la Salud Pública y Medioambiente, Ministerio de salud, bienestar y deporte. 17/12/2020. Disponible a:
<https://www.rivm.nl/en/novel-coronavirus-covid-19/children-and-covid-19>

“COVID-19 Transmission and Children: The Child Is Not to Blame”, de Benjamin Lee y William W. Raszka, pediatres. 2020. Disponible a:
<https://pediatrics.aappublications.org/content/146/2/e2020004879>

“Derechos de la infancia y Covid-19”. Webinar de J.M. Paricio Talayero, pediatra. Youtube. Disponible a:
<https://saludmentalperinatal.es/2020/10/14/los-ninos-practicamente-ni-se-contagian-ni-contagian-el-covid-19/>

“Examen de detección de ácido nucleico del SARS-CoV-2 posterior al bloqueo en casi diez millones de residentes de Wuhan, China”. Article de *Nature Communications*. 20/10/2020. Disponible a: <https://www.nature.com/articles/s41467-020-19802-w>

“Un nou estudi evidencia que els menors són poc transmissors de la Covid-19”. Telenotícies de TV3. 27/11/2020. Disponible a: <https://www.ccma.cat/tv3/alicante/telenoticies/un-nou-estudi-evidencia-que-els-menors-son-poc-transmissors-de-la-covid-19/video/6071568/>

“Un niño infecta 8 veces menos que un adulto y causa el 8% de los contagios en el núcleo familiar”, d’Ana MacPherson. *La Vanguardia*. 27/11/2020. Disponible a: <https://www.lavanguardia.com/vida/20201127/49741573423/nino-infecta-menos-adulto-covid-19-estudio-vall-dhebron.html>

DRET: drets humans i infantojuvenils

“Los Derechos de los Niñ@s hospitalizado@s”, d’Agustina Rico. 30/11/2018. Disponible a: <https://www.mamalegal.com/l/los-derechos-de-los-nin-s-hospitalizados/>

“Famílies, docents i terapeutes inicien una campanya per demanar la retirada de la mascareta a les aules”. *Diari Més*. 15/11/2020. Disponible a: https://www.diarimes.com/noticies/tarragona/2020/11/05/families_docents_terapeutes_inici_en_una_campanya_per_demanar_retirada_mascareta_les_aules_92105_1091.html

“Infectious disease and the protection of children”. The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action. Disponible a: <https://www.alliancecpha.org/en/series-of-child-protection-materials/2020-annual-meeting-infectious-disease-and-protection-children>

“Protection of children during the COVID-19 pandemic”. The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action. Disponible a: <https://alliancecpha.org/en/series-of-child-protection-materials/protection-children-during-covid-19-pandemic>

Declaració Universal dels Drets del l’Infant. Assemblea General Nacions Unides.1959. Disponible a: <http://www.amnistiacatalunya.org/edu/docs/nu-dec-infants.htm>

Convenció sobre els drets de l’Infant. Nacions Unides. 1989 (ratificada el 1997). Disponible a: http://www.fasi.cat/implicat/documentos/convencio_drets_infancia.pdf

Llei 14/2010 dels Drets i oportunitats en la Infància i Adolescència, de la Generalitat de Catalunya. Disponible a:

<https://www.parlament.cat/document/nom/TL115.pdf>

ALTRES MANIFESTOS

Manifest XELL sobre les mesures d'inici de curs 2020-21. Disponible a:

<https://educacioliure.org>

Petició a la Conselleria d'Educació de la Generalitat de Catalunya: “NO a la obligatorietat de la mascareta als Centres Educatius”. Disponible a:

https://www.peticion.es/no_a_la_obligatorietat_de_la_mascareta_als_centres_educatius

Petició al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya: “Cal la mascareta a l'aula?”. Disponible a:

https://www.change.org/p/departament-de-salut-de-la-generalitat-de-catalunya-cal-la-mascareta-a-l-aula?recruiter=false&utm_source=share_petition&utm_campaign=psf_combo_share_initial&utm_medium=whatsapp&utm_content=washarecopy_26141032_es-ES%3A3&recruited_by_id=87babca0-3575-11eb-91e9-c9592687dcbe

Declaració de Great Barrington, de Martin Kulldorff, Sunetra Gupta i Jay Bhattacharya. 04/10/2020. Disponible a:

<https://gbdeclaration.org/la-declaracion-de-great-barrington-sp/>